

valja da je zapovijedao sam knez Mislav, pa, *ili je slijedila bitka*, u kojoj su Mlečani bili potučeni, *ili se je dužd Petar Tradonik osvjedočio na prvi mah*, da bi mogao izvući tanji kraj, jer mu je brodovlje bilo slabije od hrvatskoga, pa je ponudio knezu Mislavu mir. Mislav pak — vjeran paktu sa svetom Stolicom — tu je ponudu prihvatio, da se izbjegne prolijevanju krvi. Prazninu, što nam ostaviše mletački kroničari opisujući taj događaj, nije moguće ispuniti inače. Gdje se je pak nalazio taj Dvorac sv. Martina suvišno je nagađati, a nema ni osobite važnosti.

Ali tu časkom treba da se zaustavimo zbog jedne refleksije. Ne smijemo naime zaboraviti, da su *Mlečani s duždem plovili iz Mletaka kao osvetitelji* grdnog pokolja mletačkih trgovaca; oni su, da izvrše tu osvetu, *tražili hrvatsko brodovlje*, i *našli su ga*; pa mjesto da se postave u bojni red i kao osvetnici *da navale na Hrvate*, oni *sklapaju s hrvatskim knezom mir*! Da su oni s tim ugovorom nešto dobili, ne bi se njihovi kroničari bili ograničili na to, da zabilježe, da je dužd samo potpisao mir »*pacem cum illorum principe Muisclavo nomine firmavit*«. Kad se dobro promisli, ne može se doista iz toga izvesti drugo, već da se je *dužd našao u teškom položaju*, pa mjesto da izvrši osvetu nad Hrvatima, *zadovoljio se, da potpiše mir »s njihovim knezom«*. Da postignu nešto takovo, nisu Mlečani trebali *tražiti hrvatsko brodovlje u našim vodama*! Za nas je taj ugovor od neizmjerne važnosti, jer prije svega dokazuje, da je hrvatski knez imao suverenska prava, da naviješta rat, odnosno da sklapa mir; *a povrh*